

1. Yap- Yardımcı Eylemine Dair

Eyle-, kıl-ve yap- fiilleri de et- fiiline paralel işlev gören geçişli yardımcı fiildir. Ancak, bunlardan eyle-fiili Eski Anadolu Türkçesindeki kadar yaygın olmayıp belirli yerlerde kullanılmaktadır. Kıl- yardımcı fiili ise icra kıl-, mecbur kıl-, namaz kıl- gibi kalıplaşmış birkaç örnekte kalmıştır.

Yap- fiili bunların içinde en yaygın kullanıma sahip olan yardımcı fiildir: **âlem yap-**, **askerlik yap-**, **baskı yap** , **büyü yap-**, **hata yap-**, **kek yap-**, **nağme yap-**, **pike yap-**, **seçim yap-**, **sünnet yap-**, **sürpriz yap-**, **tatil yap-**, **yemek yap-** gibi.

2. Yap- Yardımcı Eyleminin Öge Hâlleri

Yap- yardımcı eylemi cümle içinde herhangi bir ögede bulunabilir. Fiilimsi grubu , fiilimsi grubuyla oluşan bir tamlama veya bir ismi tamamlayıp direkt yardımcı eylem olarak herhangi bir ögeyi oluşturabilir veya öge topluluğu içinde kullanılabilir.

a) Yüklem Olarak Kullanılması

Örnek :

Kurdeleyi ikiye katlayıp onunla *fiyong yaptım*.

Mariya iyiydi be... dedi...*yemek yapıyordu* bize.

Yarın sabah *iş başı yapacaksınız*.

Elimizdeki kağıdı *uçak yapalım*.

b) Özne Olarak Kullanılması

Örnek :

Gösteriş yapmak çok iyi bir alışkanlık değildir.

Eleştiri yapmak herkesin harcı değildir.

c) Nesne Olarak Kullanılması

Örnek :

Özel günlerde, *sürpriz yapmayı* ihmal etmezdi.

Başkasına ait videoları derleyerek *şov yapmak* istedi.

d) Yer Tamlayıcısı Olarak Kullanılması

Örnek :

Çok yorulduğum için *tatil yapmaya* hasret kaldım.

e) Zarf Tamlayıcısı Olarak Kullanılması

Örnek :

Babam , *yemek yapmasıyla* tanınırdı.

KAYNAKÇA :

KARAHAN , L. (2010) . Türkçede Söz Dizimi , Ankara : Akçağ Yayınları

KORKMAZ , Z.(2003) . Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi) , Ankara : TDK Yayınları